

TỔNG HỢP

Các ý kiến đóng góp tại hội nghị phản biện xã hội do Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố Hà Nội đối với quy định mức thu học phí của thành phố Hà Nội

Nội dung phản biện của Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố Hà Nội gồm

1- Tờ trình số 81/TTr-UBND ngày 09/7/2016 của UBND Thành phố về việc:
“Quy định mức thu học phí đối với giáo dục mầm non, phổ thông công lập năm học 2016-2017 và mức thu học phí đối với giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp công lập từ năm học 2016-2017 đến năm học 2020-2021 của thành phố Hà Nội” do UBND trình tại kỳ họp lần thứ hai HĐND Thành phố Hà Nội khóa XV, nhiệm kỳ 2016-2021.

2- Dự thảo Nghị quyết của HĐND Thành phố về: *“Quy định mức thu học phí đối với giáo dục mầm non, phổ thông công lập năm học 2016-2017 và mức thu học phí đối với giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp công lập từ năm học 2016-2017 đến năm học 2020-2021 của thành phố Hà Nội”* do UBND trình tại kỳ họp lần thứ hai HĐND Thành phố Hà Nội khóa XV, nhiệm kỳ 2016-2021.

Thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW và Quyết định 218-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị về việc giám sát, phản biện xã hội và tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền của MTTQ Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội; Quy chế phối hợp tổ chức phản biện xã hội số 03/QCPH-HĐND-UBND-UBMTTQ ngày 30/01/2015 giữa HĐND-UBND và Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố Hà Nội.

Căn cứ nội dung Thông báo số 09/TB-HĐND ngày 29/6/2016 của Thường trực HĐND Thành phố Hà Nội về nội dung, thời gian và công tác chuẩn bị tổ chức kỳ họp lần thứ 2 HĐND thành phố Hà Nội khoá XV, nhiệm kỳ 2016-2021; Công văn số 233/HĐND-VP ngày 04/7/2016 của Thường trực HĐND Thành phố về việc đề nghị Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam Thành phố tổ chức các hội nghị phản biện xã hội với một số nội dung, trong đó có hai dự thảo nêu trên; Tờ trình số 2754b/LN: GD&ĐT-LĐTĐ & XH-TC ngày 09/7/2016 của liên sở: Giáo dục &

Đào tạo-Lao động Thương binh&Xã hội-Tài chính Thành phố về việc đề nghị UBND Thành phố Hà Nội “*Quy định mức thu học phí đối với giáo dục mầm non, phổ thông công lập năm học 2016-2017 và mức thu học phí đối với giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp công lập từ năm học 2016-2017 đến năm học 2020-2021 của thành phố Hà Nội*”.

Ngày 11/7/2016, Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam Thành phố (viết tắt là: *MTTQ Thành phố*) nhận được tài liệu do Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố (viết tắt là: *Sở*) chuyển đến, đồng thời MTTQ Thành phố đã gửi tài liệu tới các nhà khoa học, chuyên gia, các đồng chí nguyên là lãnh đạo Trung ương, Thành phố và các Hội đồng tư vấn của Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố Hà Nội để nghiên cứu.

Sáng ngày 14/7/2016, MTTQ Thành phố chủ trì phối hợp với Sở cùng với Phòng Giáo dục & Đào tạo-UBND huyện Hoài Đức tổ chức để các nhà khoa học, chuyên gia, các đồng chí nguyên là lãnh đạo Trung ương, Thành phố đi trao đổi thực tế với: Ban Giám hiệu và các giáo viên, Ban phụ huynh cha mẹ học sinh, HĐND, UBND xã tại Trường Mầm non Tiên Yên B-Xã Tiên Yên.

Chiều ngày 14/7/2016, MTTQ Thành phố chủ trì phối hợp với Sở tổ chức để các nhà khoa học, chuyên gia, các đồng chí nguyên là lãnh đạo Trung ương, Thành phố đi khảo sát thực tế tại Trường Trung học phổ thông Trần Nhân Tông, thành phần tham dự và trao đổi với Đoàn là: Ban Giám hiệu và các bộ phận có liên quan, Ban phụ huynh học sinh nhà trường.

Ngày 19/7/2016, Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố Hà Nội tổ chức hội nghị phản biện xã hội vào 02 Dự thảo nêu trên với sự tham gia của Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam Thành phố; các nhà khoa học, chuyên gia, các đồng chí nguyên là lãnh đạo Trung ương, Thành phố; đại diện lãnh đạo các sở, ban, ngành Thành phố: Ban Dân vận Thành ủy, các Ban HĐND Thành phố, Giáo dục và Đào tạo, Tài chính, Lao động Thương và Xã hội, Kế hoạch và Đầu tư, Viện Nghiên cứu phát triển kinh tế-xã hội và Tư pháp; Các tổ chức chính trị - xã hội và Liên hiệp các Hội KHKT Thành phố; Đại diện Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam một số quận, huyện, thị xã trên địa bàn Thành phố; phóng viên báo, đài của TW và Hà Nội. Tại Hội nghị có 10 ý kiến phát biểu và 25 bài tham luận về Tờ trình của UBND

Thành phố và dự thảo Nghị quyết của HĐND Thành phố. Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố Hà Nội tổng hợp như sau:

PHẦN I: NHẬN XÉT CHUNG

1. Về Tờ trình số 81/TTr-UBND ngày 09/7/2016 của UBND Thành phố:

- Tờ trình được xây dựng trên cơ sở quy định của các Luật có liên quan và Nghị định của Chính phủ và các Thông tư liên Bộ. Đồng thời kế thừa và phát huy Nghị quyết số 16 của HĐND Thành phố khóa XIV đã và đang triển khai thực hiện trên địa bàn Hà Nội;

- Trong quá trình chuẩn bị, xây dựng Tờ trình của UBND Thành phố liên Sở đã lấy ý kiến tham gia đóng góp của nhiều sở, ngành liên quan, nhiều cơ quan quản lý giáo dục quận, huyện, một số cơ sở giáo dục các cấp học từ cơ sở; tổ chức trao đổi với Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam Thành phố và đi khảo sát thực tế; tham khảo ý kiến của các nhà chuyên gia, nhà khoa học, quản lý, ... Đó là cách làm khoa học, cầu thị nghiêm túc, có trách nhiệm trước nhân dân và xã hội ...

- Qua trình nghiên cứu quy định của Tờ trình cho thấy đã bám sát tình hình thực tế, đặc điểm kinh tế-xã hội nói chung và Thủ đô nói riêng cũng như mức thu học phí của Hà Nội và các tỉnh, thành trong cả nước; tình hình mức sống và thu nhập của từng khu vực dân cư để đề xuất mức thu học phí phù hợp. Điều đó thể hiện sự quan tâm và thông cảm sâu sắc của chính quyền đối với phụ huynh học sinh và người dân, những người chịu ảnh hưởng trực tiếp của Quy định. Đây cũng là việc thể hiện tính nhân văn rất rõ.

- Quy định của Tờ trình đã đưa ra những phân tích với số liệu cụ thể nhằm làm rõ tình hình bất cập việc thu học phí hiện nay cũng như việc phải thực hiện thu học phí theo Nghị định 86; có sự so sánh giữa học phí và mức đầu tư của ngân sách Nhà nước và nhu cầu sử dụng kinh phí cần thiết trong thực tế ở các cơ sở giáo dục ... Từ đó làm rõ việc quy định mức thu học phí như Tờ trình quy định là thực sự cần thiết nhằm tăng cường hỗ trợ thiết thực cho giáo dục, phục vụ cho việc học tập và giảng dạy tốt hơn ...

* Cũng từ phân tích những văn bản quy phạm pháp có liên quan và thực tiễn ở Thành phố cho thấy quy định của Tờ trình đã làm rõ tính quy luật xã hội và yêu cầu tất yếu của xã hội hóa giáo dục đòi hỏi ngày càng nhiều hơn nữa trách nhiệm của xã hội, của nhân dân cùng đóng góp, chia sẻ khó khăn với Nhà nước trong đầu tư đối với ngành giáo dục để thấy đây là một chủ trương đúng đắn, đồng bộ của HĐND, UBND Thành phố Hà Nội.

Từ cơ sở những phân tích như trên, các đại biểu nhất trí chủ trương và cách đặt vấn đề, nội dung cơ bản của quy định Tờ trình này. Nếu được HĐND Thành phố thông qua sẽ được sự đồng thuận của nhân dân và tính khả thi cao.

2. Về dự thảo Nghị quyết HĐND Thành phố:

“Quy định mức thu học phí đối với giáo dục mầm non, phổ thông công lập năm học 2016-2017 và mức thu học phí đối với giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp công lập từ năm học 2016-2017 đến năm học 2020-2021 của thành phố Hà Nội” đã thực hiện:

- Nghị định 86: Quy định về cơ chế thu, quản lý học phí đối với cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân và chính sách miễn, giảm học phí, hỗ trợ chi phí học tập từ năm 2015-2016 đến năm 2020-2021; Nghị định số 16: Quy định cơ chế tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập; Thông tư liên tịch số 09 liên Bộ: Giáo dục & Đào tạo- Tài chính-Lao động Thương binh & Xã hội Hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 86/2015/NĐ-CP ngày 02/10/2015 của Chính phủ quy định về cơ chế thu, quản lý học phí đối với cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân và chính sách miễn, giảm học phí, hỗ trợ chi phí học tập từ năm 2015-2016 đến năm 2020-2021;

- Việc ban hành nghị quyết là đúng thẩm quyền, đúng quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015, Luật Thủ đô năm 2012, Luật Giáo dục năm 2005, Luật Giáo dục đại học năm 2012, Luật Giáo dục nghề nghiệp năm 2014 và các văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan;

- Nội dung nghị quyết này là tiếp tục thực hiện một số điều của Nghị quyết số 16/2015/NQ-HĐND ngày 02/12/2015 của HĐND Thành phố quy về mức thu học phí đối với các cơ sở giáo dục công lập thuộc hệ thống giáo dục quốc dân của thành phố Hà Nội năm học 2015-2016 và chính sách miễn, giảm học phí, hỗ trợ chi phí học tập đối với các cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân của thành phố Hà Nội từ năm 2015-2016 đến năm 2020-2021 (viết tắt là: *Nghị quyết 16*).

3. Về viện dẫn tại Tờ trình của liên Sở

- Đã thực hiện các điều của các Luật có liên quan, Nghị định 86, Thông tư 09 và nội dung Công văn trả lời của các Bộ: Giáo dục và Đào tạo, Tài chính về các nội dung liên Sở còn thấy vướng mắc;

- Tờ trình của liên Sở đã trình bày cách tiếp cận vấn đề cần giải quyết trực diện vào thẳng vấn đề và được trình bày khá lôgic. Đồng thời có sự liệt kê hệ thống các số liệu liên quan đến vấn đề *tăng học phí, lộ trình tăng học phí đến năm*

2020-2021 của một số tỉnh, thành vùng đồng bằng sông Hồng và cả nước để tham khảo và đưa ra mức cùng với quá trình tăng nhằm đảm bảo thu học phí đến năm 2020-2021 đúng theo Nghị định 86;

PHẦN II - CÁC Ý KIẾN PHẢN BIỆN CỤ THỂ

1. Các đại biểu đề nghị cần cân nhắc tiêu đề của dự thảo Nghị quyết HĐND Thành phố và Tờ trình của UBND Thành phố cụ thể là: Thêm cụm từ “giáo dục” trước cụm từ “phổ thông” và bỏ cụm từ “đối với” trước cụm từ “giáo dục đại học”. Như vậy, tiêu đề của hai dự thảo nêu trên sẽ là: ***“ Quy định mức thu học phí đối với giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông, giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp công lập của thành phố Hà Nội từ năm học 2016 -2017 đến năm học 2020 - 2021”***. Viết như vậy sẽ chính xác, rõ nghĩa và gọn hơn đồng thời phù hợp với cách viết tại tiết 1, điều 3 của Nghị định 86.

2. Đề nghị cân nhắc xem xét thêm về cách đặt vấn đề mức thu học phí tăng thêm cần phải dựa trên mức tăng trưởng kinh tế và mức thu nhập của người dân, nếu chỉ dựa trên mức tăng bình quân chỉ số giá tiêu dùng hàng năm là chưa đủ, là chưa thỏa đáng, cần thận trọng hơn khi đặt vấn đề như vậy tính thuyết phục không cao, nhất là khu vực nông thôn và miền núi.

Vì vậy, không nên nhấn mạnh căn cứ này để định mức tăng học phí. Rất nhiều ý kiến cho rằng: Mức trượt giá hàng năm, lạm phát thực tế hàng năm của nước ta ở mức 5%-6%. Dù có tăng trưởng cũng chỉ đủ bù đắp trượt giá và lạm phát nên thực ra là không tăng bao nhiêu, trong khi đó mức tăng đóng học phí hàng năm tăng. Đối với người thu nhập cao thì thấy bình thường, nhưng với một bộ phận trong xã hội thì cũng là một khó khăn trong gia đình có từ 02-03 người con đi học ở các cấp. Đây là một điều thực tế, chính vì vậy cần xem xét thêm cách đặt vấn đề về căn cứ để so sánh giữa tăng trưởng kinh tế và mức tăng thu học phí đến năm 2020-2021.

*** Mặc dù có một số đề nghị xem xét cân nhắc thêm để hoàn thiện quy định Tờ trình như trên, nhưng từ nghiên cứu và khảo sát thực tế các đại biểu thấy:**

+ Nhất trí nội dung cơ bản như Tờ trình số 81/TTr-UBND ngày 09/7/2016 của UBND Thành phố và Dự thảo Nghị quyết HĐND Thành phố;

+ Tán thành mức thu học phí và định hướng lộ trình dự kiến mức thu giai đoạn 2017-2021 đối với trường mầm non và trường phổ thông công lập theo Tờ trình nêu trên;

+ Thống nhất mức thu học phí đối với giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp công lập theo đề xuất của UBND Thành phố tại Tờ trình nêu trên.

PHẦN III: MỘT SỐ Ý KIẾN KHÁC CÓ LIÊN QUAN ĐẾN HỌC PHÍ

1. Đề nghị Chính quyền Thành phố kiến nghị với Chính phủ, Quốc hội xem xét đặc thù điều chỉnh những căn cứ để phân bổ ngân sách cho các trường học công lập phù hợp hơn, ưu tiên hơn để tạo điều kiện cho các cơ sở giáo dục có điều kiện dạy và học tốt hơn để phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu của Thủ đô và đất nước trong giai đoạn hội nhập quốc tế sâu rộng công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Hiện nay có một thực tế ngân sách cho trường học được cấp căn cứ vào định biên số giáo viên và số học sinh trên lớp, việc này có vẻ phù hợp với quy định chung nhưng riêng với giáo dục thì không hợp lý, vì:

- + Khi đạt yêu cầu giảm số học sinh/01 lớp thì sẽ đòi hỏi số lớp học phải nhiều hơn;

- + Việc tăng lớp học đòi hỏi phải tăng giáo viên và cán bộ quản lý. Nhưng theo quy định của Chính phủ (*bình quân ở mỗi trường tỷ lệ giáo viên/học sinh trung học khoảng 2,2 giáo viên/01 lớp*). Do đó việc tăng học sinh và tăng số lớp đòi hỏi phải tăng kinh phí?

- * Theo dự thảo nêu trên, việc này cũng góp phần phát triển giáo dục của Thủ đô đến năm 2030 có số học sinh ở mỗi lớp sẽ chỉ từ 30-35 học sinh/ 01 lớp học. Việc này càng ảnh hưởng đến mức chi ngân sách cho nhà trường.

- * Thực tế xã hội đòi hỏi cơ sở vật chất để phục vụ giáo dục thì không giảm, mà ngược lại năm sau cao hơn năm trước. Đây cũng là một điều mâu thuẫn với cách phân bổ ngân sách hiện nay.

- Theo Tờ trình của UBND Thành phố đã nêu: “... Nếu không có sự quản lý chặt chẽ, các trường sẽ tự ý đặt ra nhiều khoản thu để huy động phụ huynh học sinh dưới nhiều hình thức, điều này gây tâm lý không tốt trong phụ huynh và dư luận xã hội ...”. Do vậy, các đại biểu dự hội nghị phản biện xã hội nhất trí đề nghị Sở Giáo dục và Đào tạo là cơ quan tham mưu giúp UBND Thành phố cụ thể hóa ngoài đóng góp học phí ra, các khoản nào cần huy động? khung của nó? nhằm tạo ra hành lang cho Ban phụ huynh học sinh đề xuất các loại quỹ huy động. Đặc biệt đối với 13 xã miền núi khó khăn và 02 xã giữa sông;

- Đề nghị liên Sở tham mưu giúp UBND Thành phố về việc:

- + Các trường tự cân đối thu chi;

+ Các trường chưa cân đối được thu chi và mức cân đối thực tế, cụ thể nhằm giao quyền tự quyết định mức thu chi, những phải đảm bảo theo đúng Luật Giáo dục đại học, Luật Giáo dục nghề nghiệp, Luật Ngân sách và Luật Thủ đô.

Đồng thời liên sở tham mưu giúp UBND Thành phố trong điều kiện kinh tế thị trường hiện nay ở nước ta, việc đào tạo của các trường cũng chịu sự tác động của các quy luật trong cơ chế thị trường, đặc biệt là quy luật cung cầu, quy luật giá trị... Trường đại học và giáo dục nghề nghiệp công lập đào tạo không chỉ đáp ứng nhu cầu nhân lực cho khu vực Nhà nước mà phải đáp ứng nhu cầu mọi thành phần kinh tế của nền kinh tế quốc dân và đáp ứng nhu cầu học tập của nhân dân. Để thực hiện mục tiêu đó trường đại học và giáo dục nghề nghiệp phải thực sự có quyền tự chủ trong công tác đào tạo. Đào tạo không chỉ theo kế hoạch Nhà nước, mà còn đào tạo theo hợp đồng với các tổ chức sử dụng lao động, đáp ứng nhu cầu học tập của nhân dân với khả năng của nhà trường. Mục tiêu này đã được quy định trong Luật Giáo dục. Do đó, trường đại học và giáo dục nghề nghiệp có quyền tự chủ trong năm lĩnh vực sau đây:

- 1) Xây dựng chương trình, giáo trình, kế hoạch giảng dạy;
- 2) Tổ chức tuyển sinh, đào tạo, công nhận tốt nghiệp;
- 3) Tổ chức bộ máy;
- 4) Huy động, quản lý, sử dụng nguồn lực;
- 5) Hợp tác trong và ngoài nước.

Tuy nhiên, mức độ tự chủ và tự chịu trách nhiệm là hai mặt của một vấn đề không tách rời nhau nhưng trong dự thảo lần này chưa được đưa ra và có nhưng quy định cụ thể.

2. Qua ý kiến của đại diện phụ huynh các trường đã được khảo sát và ý kiến các đại biểu tại hội nghị, Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố Hà Nội cho rằng việc điều chỉnh mức thu là cần thiết, khả thi và cơ bản sẽ được sự chia sẻ và đồng thuận của nhân dân (*nếu được giải thích rõ như lập luận trong Tờ trình của UBND Thành phố*), điều cần lưu ý là: mức tăng thu học phí như vậy có góp phần thúc đẩy việc nâng cao được chất lượng giáo dục không, có hạn chế được việc dạy thêm - học thêm không và đặc biệt là có hạn chế và khắc phục dần được các khoản thu ngoài học phí theo quy định của Thành phố và các khoản thu do nhà trường, hoặc Ban phụ huynh học sinh mời gọi “tự nguyện” và công tác thu, chi tài chính phải làm tốt hơn việc công khai, minh bạch, sử dụng đúng mục đích.

* Các ý kiến đóng góp tại hội nghị nhằm mục tiêu góp phần hoàn thiện các quyết sách của chính quyền và khi các quyết sách này triển khai thì được sự đồng thuận của nhân dân. Đồng thời đề nghị HĐND-UBND triển khai thực hiện theo đúng nội dung Quy chế phối hợp phản biện xã hội số 03 nêu ở trên. Vấn đề này tại nhiều hội nghị phản biện xã hội do Mặt trận Thành phố chủ trì trong những năm vừa qua, các nhà khoa học, chuyên gia, các đồng chí nguyên là lãnh đạo Trung ương, Thành phố và đại diện các sở, ban, ngành đều đề nghị Mặt trận Thành phố có ý kiến với quý hai cơ quan Thành phố.

Trên đây là những ý kiến đóng góp tại hội nghị phản biện xã hội do MTTQ Thành phố chủ trì. Ban Thường trực MTTQ Việt Nam Thành phố tổng hợp và đề nghị HĐND-UBND Thành phố nghiên cứu, xem xét trước khi thông qua, nhằm bảo đảm tính khách quan, khả thi./.

Nơi nhận:

- TT Thành ủy “Đề B/cáo”;
- CT UB MTTQ VN TP; “Đề B/cáo”
- TT HĐND TP;
- L/đạo UBND TP;
- Các Ban-VP HĐND TP;
- L/đạo VP UBND TP;
- Phòng KGVX-VP UBND TP;
- Ban TT Ủy ban MTTQ TP;
- Lưu: VT, Ban DC&PL.

TM. BAN THƯỜNG TRỰC
PHÓ CHỦ TỊCH

Bùi Anh Tuấn